

Posudek recenzenta diplomové práce

Jindráková, Markéta: Psychologické aspekty vnímání filmové hudby se zaměřením na hudbu Jana Jiráska, Hradec Králové 2021, 66 s. textu + 4 s. literatury + 7 příloh (24 s. Terminologický slovník, grafy, obrazové přílohy, rozhovory).

Vedoucí: Mgr. Kateřina Andršová, Ph.D.

Oponent: Prof. PhDr. Stanislav Bohadlo, CSc.

Autorka zvolila originální mezioborové téma z oblasti psychologie filmové hudby, o které se zajímá od svého jednosemestrálního studia na partnerské univerzitě Georgia College & State University v Milledgeville. Problematiku *Hudby a emoci* ve filmu zkoumala aplikováním teoretických schémat na konkrétní dílo Jana Jiráska – filmovou hudbu k baladickému cyklu *Kytice*.

Práci rozdělila mimo *Úvodu* a *Závěru* do čtyř hlavních kapitol (s 55 podkapitolami):

1. Filmová hudba rekapituluje z relevantní světové a domácí literatury historický vývoj světové a české filmové hudby s medailony významných osobností a definuje specifčnost práce skladatele a režiséra včetně nahrávání a zásad pro tvorbu filmové hudby. 2. Psychologie filmové hudby pojednává otázky hudebního vnímání, percepce, apercepce, recepce, synchronizaci rytmů, emoční přenos, vizuální představy, paměť, předvídatost, epizodickou paměť, principy vyvolávající emoce aj. Kapitola 3. Jan Jirásek a jeho přínos pro filmovou hudbu představuje významného českého skladatele a jeho tvorbu se zaměřením na filmovou hudbu. Ve 4., Praktické části, formuluje cíle, hypotézy, metodologii, předmět a analytické nástroje a optickou tématu se zaměřuje na Jiráskovu hudbu k filmu *Kytice* (*Kytice*, *Vodník*, *Svatební košile*, *Polednice*, *Zlatý kolovrat*, *Dceřina kletba* a *Štědrý den*).

Práce je v kompilační i v analytické části vhodně a logicky rozčleněna a opírá se o relevantní a aktuální odbornou literaturu převážně anglicky a česky publikovanou. Autorka zasvěceně pojednává nelehkou problematiku, dobře formuluje výkladové i analytické pasáže a při konkretizaci výzkumu na díle Jana Jiráska dochází k věcným závěrům hudebního vyjádření strachu a napětí v žánru balady: ticho, hluboké tóny, gradace, citlivé tóny, chromatika, bicí, transpozice aj. Proto je poněkud povrchní poslední věta *Závěru*, že filmová hudba je „*důležitou složku filmu, která si právem vydobyla své místo a její schopnost vyvolávat emoce lze jen těžko popřít*“.

Silnou stránkou práce je mezioborový pohled na fenomén filmové hudby, a je proto škoda, že autorka nezahrnula do tohoto principu i zorný úhel hudební estetiky, a to jak historicky, tak i teoreticky, protože je integrální součástí komplexního uměleckého sdělení filmové tvorby. Od

sémiotiky gregoriánského chorálu, přes stile rappresentativo (G. Caccini, affetti), Jannequinovu vokálně polyfonní zvukomalbu, barokní rétorické figury, programní hudbu, negaci „citové estetiky“ E. Hanslicka či teoretický výklad O. Hostinského, O. Zicha, hermeneutiky až k hudební sémiotice J. Jiránka se přece jedná o teorii a praxi mimohudebního významu a jeho korelaci s textem (poezií) zejména v operě a oratoriu. Tyto souvislosti prosím objasnit při obhajobě.

Z výše uvedeného také vyplývá absence klíčové publikace Juraje Lexmanna *Teoria filmovej hudby*. Bratislava: Ústav hudobnej vedy Slovenskej akademie vied, 1981; 2. vyd. 2006, kde je rozpracovaná i Ch. Peirceova teorie ikony, indexu, symbolu (a signálu).

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení:

V Kuksu dne 13. 5. 2021

Prof. PhDr. Stanislav Bohadlo, CSc.